

آیت‌الله‌العظمی نوری همدانی

سکوت در برابر تضعیف حجاب جایز نیست

این روایت حاکی است که دو وظیفه امر به معروف و نهی از منکر قبل از هر چیز، یک برنامه الهی، پیامبران و کتاب‌های آسمانی است و اگر کسی (در صورت وجود شرایط) امر به معروف و نهی از منکر کند، در حقیقت زیر پوشش همین برنامه قرار گرفته و در این راستا قدم برمی‌دارد و چه مقامی بالاتر از آن؟! بهترین دلیل بر اهمیت این دو وظیفه بزرگ، آنکه حفظ دین و جامعه با تمام ابعادش بستگی به آن دارد و به‌عبارت دیگر، انسان‌ها در پرتو اجرای این دو وظیفه، از یرنگاه سقوط نجات یافته و به سوی اوج تکامل انسانی پر می‌کشایند و این دو وظیفه ضامن اجرای سایر وظایف فردی و اجتماعی، فرهنگی و سیاسی و عبادی خواهد شد و در طول تاریخ اسلام، آثار درخشانی که در پرتو این دو فریضه بزرگ به دست آمده، بی‌شمار است.

از مهمترین، عظیم‌ترین، بهترین و عالی‌ترین فرائض و واجبات اسلامی امر به معروف و نهی از منکر است و درباره عظمت و شأن این دو وظیفه مهم، تعبیری رساتر و کامل‌تر از آنچه از اهل بیت وحی و عصمت (امامان معصوم علیهم‌السلام) آمده است، نمی‌یابیم: «وما یُنْبِئُکَ مثلِ خَبرِ: و چنین موضوعی را کسی همانند آگاه و خبریر، خبر ندهد.»

اینک به دو حدیث زیر توجه کنید:

۱. حضرت علی علیه‌السلام می‌فرماید: «وَمَا أَعْمَالُ الْبِرِّ كَلْهَا وَالْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ عِنْدَ الْأَمْرِ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ إِلَّا كُنُفَتُهُ فِي بَحْرِ لُجْجٍ: تمام کارهای نیک و (حتی) جهاد در راه خدا، در برابر امر به معروف و نهی از منکر، همچون آب دهان در برابر دریای پهناوری است.»

۲. امام صادق علیه‌السلام فرمود:

«إِنَّ الْأَمْرَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّهْيِ عَنِ الْمُنْكَرِ سَبِيلُ الْأَنْبِيَاءِ وَمَنْهَاجُ الصُّلَحَاءِ فَرِيضَةٌ عَظِيمَةٌ بَهَا تَقَامُ الْفَرَائِضُ وَتَأْمَنُ الْمَذَاهِبُ وَتَجَلُّ الْمَكَاسِبُ وَتُرَدُّ الْمَظَالِمُ وَتُعْمَرُ الْأَرْضُ وَيُنْتَصَفُ مِنَ الْأَعْدَاءِ وَيُسْتَقِيمُ الْأَمْرُ؛ امر به معروف و نهی از منکر، روش پیامبران و شیوه صالحان و (دو) فریضه بزرگ الهی است که سایر فرائض و واجبات به‌وسیله آن برپا می‌شوند و در پرتوآن، راه‌ها امن می‌گردد و کسب و کار مردم حلال می‌شود و حقوق افراد تأمین می‌گردد و زمین‌ها آباد و از دشمنان انتقام گرفته می‌شود و همه کارها رو به راه می‌گردد.»

در آغاز همین حدیث، این دو فریضه به‌عنوان اَسَمَی الفرائض وَاُشْرَفِهَا (عالی‌ترین و شریف‌ترین وظایف واجب دینی) یاد شده است.

با توجه به اینکه فریضه‌ای که همه کارهای نیک، حتی جهاد در راه خدا در مقایسه با آن همچون قطره آب، نسبت به دریای پهناور

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی عنوان کرد

علوم انسانی اسلامی دیجیتال فراتر از «دیجیتالی‌کردن متون»

در مرحله دیجیتالی‌سازی صرف، ابزار و اطلاعات در اختیار کاربر قرار می‌گیرد تا خودش به تولید دانش دست یابد؛ اما در علوم انسانی یا اسلامی دیجیتال، سیستم هوش مصنوعی تولید دانش، فتوا یا نظریه‌پردازی می‌کند. این تفاوت اساسی است.

به گزارش خبرگزاری حوزه، حجت‌الاسلام والمسلمین عبدالحسین خسروپناه دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی در همایش ملی علوم اسلامی و انسانی دیجیتال که در دانشگاه معارف اسلامی قم برگزار شد، ضمن ابراز خرسندی از رشد فقه تخصصی و حکمرانی در حوزه، بر لزوم تمایز میان «حکمرانی مبتنی بر فناوری دیجیتال» و «حکمرانی دیجیتال» تأکید کرد و هشدار داد: عدم حضور ایران در میان ۱۰ کشور برتر هوش مصنوعی، تبعات سهمگینی به دنبال خواهد داشت.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی، از رشد حوزه علمیه پس از انقلاب اسلامی در زمینه‌های فقه‌های تخصصی مانند فقه نظامات اجتماعی، فقه حکمرانی و ... ابراز خرسندی کرد و افزود: بحث در حوزه هوش مصنوعی دارای دو وجه است: کارکردها (مانند تعیین مسئولیت در تصادف ربات راننده) و هویت آن.

وی با اشاره به ساختار محاسباتی هوش مصنوعی، علوم انسانی دیجیتال و علوم اسلامی دیجیتال را فراتر از «دیجیتالی‌کردن متون» دانست و اظهار کرد: در مرحله دیجیتالی‌سازی صرف، ابزار و اطلاعات در اختیار کاربر قرار می‌گیرد تا خودش به تولید دانش دست یابد؛ اما در علوم انسانی یا اسلامی دیجیتال، خود سیستم هوش مصنوعی، تولید دانش، فتوا یا نظریه‌پردازی می‌کند. این تفاوت اساسی است.

وی به ظرفیت هوش مصنوعی در پردازش منابع اشاره کرد و گفت: این ابزار می‌تواند هزاران کتاب را در اختیار داشته باشد، مسأله را کشف کند، تحلیل کند، نظریه‌پردازی کند، مدل‌سازی کند و حتی مدل‌سازی سه‌بعدی بناهای تاریخی را برای باستان‌شناسی انجام دهد.

وی به خطر وارداتی‌بودن الگوریتم‌ها اشاره کرد و افزود: تنوری‌هایی که توسط هوش مصنوعی تولید می‌شود، حتماً مبتنی بر مبانی فلسفی، ایدئولوژیک و علمی است. اگر الگوریتم‌ها بر مبانی مکتب سوسیالیسم، لیبرالیسم، فاشیسم و یا مکاتب رفتارگرا بنا شده باشند، پاسخی که از سیستم می‌گیریم نیز، مبتنی بر همان مبانی خواهد بود.

دبیر شورای عالی انقلاب فرهنگی هشدار داد: مراقب باشیم! ما اگر یک اوپن سورس (Open Source) از آن‌ها بگیریم، یعنی ترانزیست و الگوریتم‌سازی‌شان را آن‌ها انجام داده باشند، بعد خیال کنیم دیتا به آن بدهیم، دانشی که تولید می‌کند، مبتنی بر حکمت اسلامی است؛ قطعاً چنین نیست.

آیت‌الله کعبی با اشاره به برگزاری همایش ملی بزرگداشت آیت‌الله یزدی رحمته‌الله در ۱۹ آذرماه، به تشریح ابعاد شخصیتی و نقش ماندگار آن فقیه انقلابی در نهضت اسلامی پرداخت. به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله عباس کعبی نایب‌رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، پنج‌شنبه ۱۷ مهر در نشست خبری «همایش پیشتاناز نهضت اسلامی؛ آیت‌الله محمد یزدی رحمته‌الله» با اشاره به برگزاری مراسم بزرگداشت این عالم انقلابی در ۱۹ آذرماه سال جاری از سوی مجتمع عالی تربیت مجتهد مدیر محمدیه در قم، به تشریح ابعاد شخصیتی و نقش ماندگار آن مرحوم در نهضت اسلامی پرداخت.

وی با بیان اینکه آیت‌الله یزدی خود را وقف اسلام و انقلاب اسلامی کرده بود، افزود: ایشان عمر شریف خود را صرف کادرسازی برای تداوم انقلاب و تربیت مجتهدان مدیر و مدبر انقلابی کرد و در سال‌های پایانی زندگی، توجه ویژه‌ای به نیروهای جوان حوزه داشت.

یار دبیرین امام، فقیه مجاهد و مرد میدان‌های دشوار انقلاب

آیت‌الله کعبی با اشاره به نقش آیت‌الله یزدی در پیروزی انقلاب اسلامی، گفت: انقلاب اسلامی با پنج عنصر اساسی به پیروزی رسید: نظریه جامع اسلام‌شناسی امام خمینی رحمته‌الله مبتنی بر اجتهاد، رهبری الهی امام، شبکه یاران پیشتاز و شاگردان برجسته ایشان همچون آیت‌الله یزدی، همراهی ملت و مجاهدت شهدا و جانبازان.

همیشه در کنار امام رحمته‌الله

نایب‌رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم افزود: آیت‌الله یزدی از نخستین روزهای نهضت در کنار امام راحل بود. کتاب «حسین بن علی علیه‌السلام را بهتر بشناسیم» را در دوران اختناق رژیم طاغوت نوشت؛ اثری که می‌توانست برای او حکم اعدام یا تبعید به‌همراه داشته باشد، اما با شجاعت آن را منتشر کرد.

وی خاطرنشان کرد: ایشان از یاران اصلی امام رحمته‌الله در طراحی ساختار اداره انقلاب اسلامی بود و پس از پیروزی انقلاب، در دوره‌های مختلف در کنار امام و مقام معظم رهبری، مسئولیت‌های سنگینی برعهده داشت.

سجده شکر متفاوت

آیت‌الله کعبی در ادامه گفت: در دوره دوم مجلس شورای اسلامی به‌دلیل هجمه جریان‌های مخالف علیه روحانیت انقلابی، آیت‌الله یزدی رأی نیاورد، اما با روحیه‌ای متواضعانه سجده شکر به‌جا آورد. در همان زمان امام خمینی رحمته‌الله ایشان را به‌عنوان یکی از فقهای شورای نگهبان منصوب کردند.

عضو مجلس خبرگان رهبری با انتقاد از برخی جریان‌های سیاسی که آیت‌الله یزدی را به اسلام بازاری متهم می‌کردند، گفت: کسانی که روزی ایشان را به سرمایه‌داری متهم می‌کردند، بعدها خود از طرفداران لیبرال‌دموکراسی و اقتصاد بازار آزاد شدند و تلاش کردند تا مسیر انقلاب را به سمت آمریکا تغییر دهند. در حالی‌که این تفکر، توهمی بیش نیست؛ مشکلات کشور با تمایل به آمریکا حل نخواهد شد.

بصیرت و تکلیف‌گرایی

وی با تأکید بر بصیرت و تکلیف‌گرایی آیت‌الله یزدی افزود: ایشان فقیهی مجاهد، عادل، متقی، دشمن‌شناس و اهل اقدام بود. از صراحت در بیان حقایق ایابی نداشت و در ادای تکلیف مامشات نمی‌کرد. او به معنای واقعی، الگوی طلاب و روحانیان جوان در عرصه

در نشست خبری «همایش پیشتاناز نهضت اسلامی؛ آیت‌الله محمد یزدی رحمته‌الله» عنوان شد

آیت‌الله یزدی الگوی مجاهدت، فقاht و مدیریت انقلابی بود

نگاهی حاکمیتی به فقه می‌نگریست و در تراحم میان مصالح فردی و عمومی، مصالح نظام اسلامی را مقدم می‌دانست. این دیدگاه در آراء فقهی او کاملاً نمایان بود.

آثار علمی و خدمات ماندگار

آیت‌الله کعبی با اشاره به آثار مکتوب آیت‌الله یزدی گفت: کتاب فقه‌القرآن که بخشی از آن به فقه حکومتی اختصاص دارد و اثر ارزشمند ولایت و حکومت از جمله آثار مهم اوست. ایشان پس از سال‌ها حضور در قوه قضائیه، با تجربه نظری و عملی به تبیین مبانی حکومت اسلامی پرداخت.

• آیت‌الله یزدی رحمته‌الله مصداق واقعی عمار انقلاب و فدایی ولایت بود

حجت‌الاسلام والمسلمین یزدی فرزند مرحوم آیت‌الله یزدی نیز در این نشست، با اشاره به ابعاد شخصیتی آیت‌الله یزدی رحمته‌الله، گفت: یکی از ویژگی‌های برجسته، پرتلاشی و کم‌توقعی ایشان بود. هیچ‌گاه از امکانات دنیوی برای خود استفاده نکرد و تمام عمر شریفش را وقف خدمت به نظام اسلامی کرد. ایشان خود را فدایی ولایت می‌دانست و در همه صحنه‌ها حامی سرسخت رهبری و مدافع حق ولایت بود.

این استاد حوزه علمیه قم در ادامه افزود: آیت‌الله یزدی حقیقتاً مصداق عمار واقعی انقلاب بود؛ تا پایان عمر از مسئولیت‌های مختلف کشور شانه خالی نکرد و با غیرت دینی و انقلابی در خدمت نظام اسلامی باقی ماند. با وجود مسئولیت‌های سنگین مدیریتی، هیچ‌گاه از فعالیت‌های علمی و پژوهشی غافل نشد و بیش از ۱۰۰ کتاب و مقاله علمی منتشر کرد؛ آثار متعددی نیز از ایشان در دست چاپ است.

وی در ادامه تصریح کرد: آیت‌الله یزدی رحمته‌الله همواره بر قرانت قرآن کریم و بهره‌گیری از آموزه‌های قرآنی در زندگی تأکید داشت. ایشان بر اساس آیات شریفه «اقِمُْوا الصَّلَاةَ» و «وَأَقِمُْوا الزَّوْنَ بِالْقِسْطِ» به دنبال اقامه عدالت در جامعه بود و هیچ‌گاه در پی مقام، قدرت یا شهرت نبود؛ بلکه هدف او تنها خدمت خالصانه به مردم و نظام اسلامی بود.

حجت‌الاسلام والمسلمین یزدی، با ذکر خاطره‌ای از روحیه اخلاص پدرش گفت: روزی که نتایج انتخابات اعلام شد و نام ایشان جزو منتخبان نبود، با خوشحالی سجده شکر بجا آورد و گفت: خداوند بار مسئولیت را از دوش من برداشت. این روحیه نشان می‌داد که ورود او به هر عرصه‌ای فقط برای خدمت و رضای الهی بود، نه برای جایگاه و نام و نشان. وی در پایان خاطرنشان کرد: پدرم نمونه‌ای از کار خالصانه و معادباورانه بود. در کشوی میز خود، دفتری داشت که وصیت‌نامه‌هایش را در آن می‌نوشت؛ پس از وفات ایشان متوجه شدیم، ۵۱ وصیت‌نامه در طول سال‌های مختلف نوشته و هر سال آن را تجدید کرده بود. این، نشان از ایمان عمیق و باور راسخ او به آخرت و مسئولیت در برابر خداوند داشت.